

PRÁVNÍ RÁMEC EVROPSKÉHO MECHANISMU STABILITY

MICHAL KOZIEŁ

Právnická fakulta, Masarykova univerzita, Česká republika

Abstract in original language

Tento příspěvek reaguje na aktuální situaci v Evropě a zabývá se třemi nástroji zavedenými Evropskou unií pro boj s finanční krizí. Jedná se o Evropský nástroj finanční stability, Evropský mechanismus finanční stabilizace a Evropský mechanismus stability. V první části autor vymezuje uvedené nástroje, v druhé části pak určuje jejich právní rámec. Na závěr autor poukazuje na to, jak na zavádění těchto nástrojů reagovala Česká republika a Polsko.

Key words in original language

Evropská unie; finanční krize; Evropský mechanismus stability; Evropský nástroj finanční stability; Evropský mechanismus finanční stabilizace; půjčka; rozpočet;

Abstract

This paper responds to the situation in Europe and deals with three instruments established by the European Union to combat the financial crisis. It is the European Financial Stability Facility, the European Financial Stabilisation Mechanism and the European Stability Mechanism. In the first part the author defines these three instruments. In the second part author determines their legal framework. In conclusion, the author points out how the introduction of these instruments influenced the Czech Republic and Poland.

Key words

European Union; financial crisis; European Financial Stabilisation Mechanism; European Financial Stability Facility; European Stability Mechanism; loan; budget;

1. ÚVOD

V současné době se Evropská unie, a především členské státy eurozóny potýkají s nemalými problémy souvisejícími jejich zadlužením, nejistotou na finančních trzích a postupným snižováním hodnocení jejich solventnosti mezinárodními ratingovými agenturami.

Evropská unie se snaží proti tomuto bojovat různými způsoby, nicméně se zdá, že svůj boj prozatím prohrává. Je to dáno podle mého názoru zejména tím, že evropské instituce a legislativa EU nejsou připraveny na dynamicky probíhající změny ve světě a v Evropě a nestíhají reagovat dostatečně rychle na vývoj ve společnosti. Samotná

ratifikace Lisabonské smlouvy¹ trvala několik let, než se podařilo přesvědčit všechny členské státy o její potřebnosti. Stejně je to i nyní. Smlouva o Evropské unii² a Smlouva o fungování Evropské unie³ neobsahují nástroje pro pružné reagování na prohlubující se krizi, a jejich změna obvyklým způsobem by trvala příliš dlouho. Proto se jednotlivé členské státy, zejména státy eurozóny, na které dopadla řecká krize a problémy v Itálii a Španělsku nejvíce, snaží najít jiné, alternativní řešení.

O tom, jaké nástroje byly pro boj s krizí zvoleny, jejich stručnou charakteristiku, právní rámec a jaké mají dopady na Českou republiku a Polsko, se dozvíte v následujícím textu. Českou republiku a Polsko jsem zvolil proto, že se jedná o státy, které prozatím nepřijaly společnou evropskou měnu, avšak finanční krize na ně dopadla stejně ostře jako na ostatní, neboť jsou jejich trhy nerozlučně provázány s trhy ostatních evropských zemí.

2. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Pro správné pochopení zkoumané problematiky si dovoluji nejprve vysvětlit základní pojmy, které se v souvislosti s poskytováním finanční pomoci členům Evropské unie objevují. Základní rámec zde tvoří *Evropský mechanismus finanční stabilizace* (European Financial Stabilisation Mechanism, EFSM) a *Evropský nástroj finanční stability* (European Financial Stability Facility, EFSF). Tyto dva nástroje jsou však pouze dočasného charakteru, v roce 2013 by je měl nahradit stálý mechanismus stability – *Evropský mechanismus stability* (European Stability Mechanism, ESM), který bude mít povahu mezinárodní organizace.⁴ Pojem Evropský mechanismus stability je však používán už nyní a zahrnuje v sobě právě dva výše zmíněné nástroje.

Evropský mechanismus finanční stabilizace opravňuje Evropskou komisi mobilizovat finanční prostředky až do výše 60 mld. eur se zárukou rozpočtu EU. Tyto prostředky jsou dostupné pro všechny členské země Evropské unie. Evropský mechanismus

¹ Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v Lisabonu dne 13. prosince 2007.

² Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii.

³ Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie.

⁴ Soubor podmínek pro Evropský mechanismus stability. EIT 8/2011, Evropský integrační tým ČMKOS [cit. 2011-12-09]. Dostupný z: <<http://www.cmkos.cz/evropske-a-mezinarodni-vztahy/evropska-unie/informace-eit-cmkos/informace-eit/2959-3>>.

finanční stabilizace byl uveden v život Nařízením Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010⁵.

Součástí evropského mechanismu stability je také Evropský nástroj finanční stability, který byl založen 9. května 2010 rozhodnutím 16 členských zemí eurozóny. Předpokládaná délka trvání tohoto nástroje jsou 3 roky s tím, že je možné jeho existenci prodloužit. Cílem tohoto nástroje je ochrana finanční stability evropské měnové unie. K tomu má sloužit dočasná finanční pomoc poskytnutá členům eurozóny, kteří se dostanou do finančních potíží. Sídlo této instituce najdeme v Luxemburgu a v jejím čele stojí Klaus Regling.⁶

Oba tyto nástroje by měly fungovat do roku 2013, poté budou nahrazeny novými nástroji. *"Dosavadní nástroje jako Evropský mechanismus finanční stability jsou považovány z různých důvodů za problematické, proto se Evropská rada na summitu v prosinci 2010 dohodla na změně Lisabonské smlouvy, která by měla zavést nové postupy."*⁷ Evropský nástroj finanční stability a Evropský mechanismus finanční stabilizace budou po červnu 2013 roku zřejmě fungovat pouze po správu a vypořádání jejich dřívějších půjček.

3. EVROPSKÝ MECHANISMUS FINANČNÍ STABILIZACE

Evropský mechanismus finanční stabilizace byl zaveden Nařízením Rady (EU) č. 407/2010 na základě čl. 122 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie⁸ v reakci na výjimečnou situaci z důvodu bezprecedentní celosvětové finanční krize a hospodářského útlumu, které vážným způsobem poškodily hospodářský růst a finanční stabilitu a vyvolaly podstatné zhoršení schodků i zadlužení členských států.⁹

Cílem Evropského mechanismu finanční stabilizace je poskytnutí finanční pomoci členskému státu Evropské unie, který z důvodu mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, čelí vážným

⁵ Nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stability.

⁶ Ministerstvo financí. Evropský nástroj finanční stability [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zavedeni-eura-v-cr/evropsky-nastroj-financni-stability/1001759/59363/>>.

⁷ Zbíral, Robert. Obsah pojmu "pravomoc" v článku 10a Ústavy ČR. In Jurisprudence 2011/2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISSN: 1212-9909.

⁸ Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie.

⁹ Preambule Nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stability.

hospodářským nebo finančním obtížím nebo je z téhož důvodu takovými obtížemi vážně ohrožen.¹⁰

Finanční pomoc se poskytne na žádost dotyčné země na základně rozhodnutí, které na návrh Komise přijme Rada kvalifikovanou většinou. Toto rozhodnutí bude obsahovat výši částky, obecné podmínky týkající se hospodářské politiky, spojené s finanční pomocí Evropské unie a další ustanovení.¹¹ Nařízení stanoví dva druhy finanční pomoci, jednak je to půjčka, a dále také úvěrová linka poskytnutá dotčenému členskému státu.¹²

4. EVROPSKÝ NÁSTROJ FINANČNÍ STABILITY

Evropský nástroj finanční stability byl založen jako společnost s ručením omezeným podle soukromého práva (podle práva Luxemburgu) na základě rozhodnutí Rady ECOFIN¹³ ze dne 9. května 2010 a je vlastněna členskými státy eurozóny. Byl jí přidělen nejvyšší možný rating podle světových ratingových agentur (AAA u Standard & Poor's and Fitch Ratings, Aaa u Moody's). Cílem tohoto nástroje je chránit a zajišťovat finanční stabilitu na evropských trzích. Evropský nástroj finanční stability je oprávněn používat následující nástroje k zajištění svého hlavního cíle:

- Poskytovat půjčky zemím ve finančních obtížích;
- Zasahovat do primárních a sekundárních dluhových trhů;
- Jednat na základě preventivních opatření;
- Financovat rekapitalizaci finančních institucí prostřednictvím půjček vládám;
- Vydávat bondy a jiné finanční nástroje na kapitálových trzích.¹⁴

¹⁰ Čl. 1 Nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stability.

¹¹ Čl. 3 Nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stability.

¹² Čl. 2 odst. 1 Nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stability.

¹³ Rada ECOFIN je radou ministrů hospodářství a financí zemí EU.

¹⁴ About EFSF [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <<http://www.efsf.europa.eu/about/index.htm>>.

Evropský nástroj finanční stability disponuje kapitálem ve výši 780 miliard EUR a bude moci úvěrovat zadlužené země až do výše 440 miliard EUR. Úvěry zatím čerpaly dvě země - Irsko a Portugalsko, Řecko dostalo první část finančních prostředků z jiných zdrojů.¹⁵

5. EVROPSKÝ MECHANISMUS STABILITY (NEBO TAKÉ EVROPSKÝ STABILIZAČNÍ MECHANISMUS)

Dne 11. července 2011 se ministři financí všech 17 zemí eurozóny dohodli na vytvoření Evropského mechanismu stability, jehož základním cílem je vytvořit stálý mechanismus finanční pomoci pro členské státy Evropské unie, ve kterých se platí eurem, poté, co v roce 2013 ukončí svou činnosti dočasné mechanismy – Evropský nástroj finanční stability a Evropský mechanismus finanční stability. Zřízení Evropského mechanismu stability proběhne prostřednictvím Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability, která musí projít ratifikačním procesem ve všech zemích eurozóny.¹⁶

Podle čl. 3 Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability má tato instituce povahu mezivládní organizace podléhající mezinárodními právu a jejím účelem je mobilizace finančních prostředků a poskytování finanční pomoci v souladu s přísnými podmínkami členům Evropského mechanismu stability, kteří se potýkají nebo jim hrozí vážné finanční problémy, a pokud je to nezbytné k zajištění finanční stability eurozóny. Pro tyto případy má Evropský mechanismus stability možnost vydávat finanční nástroje nebo uzavírat dohody nebo ujednání s jednotlivými členy, s finančními institucemi nebo s jinými třetími stranami.¹⁷

Celková výše upsaného kapitálu Evropského mechanismu stability by měla dosáhnout 700 miliard EUR, z toho uhradí 80 miliard EUR jednotlivé členské státy eurozóny prostřednictvím splátek.¹⁸

¹⁵ Hron, M., Špačková, Iva. Slováci posvětili rozšíření eurofondu, Sulík se obrátí na Ústavní soud [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <http://ekonomika.idnes.cz/slovaci-posvetili-rozsireni-eurofondu-sulik-se-obrati-na-ustavni-soud-137-eko_euro.aspx?c=A111013_165033_eko_euro_hro>.

¹⁶ Evropský stabilizační mechanismus [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/index_1685.html>.

¹⁷ Čl. 3 Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability.

¹⁸ Viz Soubor podmínek pro Evropský mechanismus stability. EIT 8/2011, Evropský integrační tým ČMKOS [cit. 2011-12-09]. Dostupný z: <<http://www.cmkos.cz/evropske-a-mezinarodni-vztahy/evropska-unie/informace-eit-cmkos/informace-eit/2959-3>>.

V reakci na současný vývoj na finančních trzích a na krizi státních dluhopisů se rozhodly členské státy eurozóny svá jednání urychlit a na zasedání ze dne 9. prosince 2011 stanovily, že urychlí vstup Smlouvy o Evropském mechanismu stability v platnost.¹⁹

Pokud se vyskytne nutnost zasáhnout proti tomu, aby byla ohrožena stabilita eurozóny jako celku, bude moci Evropský mechanismus stability poskytovat finanční pomoc (ve formě půjček) jednotlivým členským státům. Finanční pomoc bude mít podobu buď krátkodobé nebo střednědobé podpory, která bude přiměřená závažnosti nerovnováhy a vyhlídkám přijímajícího členského státu na obnovení přístupu na finanční trhy.²⁰

6. PRÁVNÍ RÁMEC

Dva výše uvedené nástroje, tedy Evropský nástroj finanční stability a Evropský mechanismus finanční stabilizace byly zřízeny na základě čl. 122 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. Ten říká, že:

*"Nastanou-li členskému státu z důvodu přírodních pohrom nebo mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, obtíže nebo je-li z téhož důvodu vážně ohrožen závažnými obtížemi, může Rada na návrh Komise poskytnout dotyčnému členskému státu za určitých podmínek finanční pomoc Unie. Předseda Rady informuje o rozhodnutí Evropský parlament "*²¹

Tento článek tedy stanoví základní obrysy finanční pomoci členským státům, které se potýkají s krizí. Nicméně v preambulích několika současných předpisů Evropské unie se objevuje zmínka o tom, že tvůrci ideje Evropské unie nepočítali s tím, že Evropská unie bude postižena vnitřní krizí, a proto je úprava finanční pomoci v základních smlouvách velmi strohá a nedostatečná.

Kromě čl. 122 je možné se v rámci poskytování finanční pomoci členským státům zmínit rovněž o čl. 143, který se také

¹⁹ Prohlášení hlav států a předsedů vlád eurozóny ze dne 9. prosince 2011 [cit. 2011-12-09]. Dostupný z: <http://consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/126675.pdf>.

²⁰ Viz Soubor podmínek pro Evropský mechanismus stability. EIT 8/2011, Evropský integrační tým ČMKOS [cit. 2011-12-09]. Dostupný z: <<http://www.cmkos.cz/evropske-a-mezinarodni-vztahy/evropska-unie/informace-eit-cmkos/informace-eit/2959-3>>.

²¹ Čl. 122 odst. 2 Konsolidovaného znění Smlouvy o fungování Evropské unie.

okrajově vztahuje na vypořádávání se s důsledky finanční krize, nicméně se domnívám, že jeho původní úloha byla poněkud jiná.

V souvislosti se zakládajícími smlouvami je potřeba se zmínit ještě o čl. 136 Smlouvy o fungování Evropské unie, který je součástí ustanovení týkajících se členských států, jejichž měnou je euro. Toto ustanovení bude změněno v rámci tzv. zjednodušené procedury pro změnu zakládacích smluv²² z důvodu zavedení výše zmíněného Evropského mechanismu stability. Ten by měl být následně uveden v život na základě Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability, o které jsem se zmiňoval již dříve.

Současné, již fungující nástroje byly zřízeny nařízením Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stability, resp. na základě rozhodnutí Rady ECOFIN ze dne 9. května 2010 o zřízení evropského nástroje finanční stability. Nemůžeme zapomenout ani na stávající systém střednědobé finanční pomoci zavedený nařízením Rady (ES) č. 332/2002²³ pro členské státy, které nejsou členy eurozóny. Tento nástroj umožňuje poskytování úvěru jednomu nebo více členským státům, jimž nastaly nebo jim vážně hrozí obtíže s jejich bilancí běžných plateb nebo pohybu kapitálu.²⁴

Mezi prameny v rámci této problematiky je nutné zařadit rovněž dvě prováděcí rozhodnutí Rady. První z nich se týkalo poskytnutí finanční pomoci Evropské unie Irsku ve výši 22,5 miliardy EUR²⁵, druhé pak se týkalo poskytnutí finanční pomoci Evropské unie Portugalsku ve výši 26 miliard EUR²⁶. V těchto dokumentech jsou stanoveny důvody, proč je půjčka těmto zemím poskytnuta, a také podmínky, které musí obě země splnit, nevyjímaje také zavedení ozdravných programů a "zkrocení" veřejných výdajů.

²² Srov. čl. 48 odst. 6 Konsolidovaného znění Smlouvy o Evropské unii a Rozhodnutí Evropské rady ze dne 25. března 2011, kterým se mění článek 136 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o mechanismus stability pro členské státy, jejichž měnou je euro.

²³ Nařízení rady (ES) 332/2002 ze dne 18 února 2002, kterým se zavádí systém střednědobé finanční pomoci platebním bilancím členských států.

²⁴ Čl. 1 odst. 1 Nařízení rady (ES) 332/2002 ze dne 18 února 2002, kterým se zavádí systém střednědobé finanční pomoci platebním bilancím členských států.

²⁵ Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 7. prosince 2010 o poskytnutí finanční pomoci Unie Irsku (2011/77/EU).

²⁶ Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 30. května 2011 o poskytnutí finanční pomoci Unie Portugalsku (2011/344/EU).

7. REAKCE OSTATNÍCH ČLENSKÝCH STÁTŮ EVROPSKÉ UNIE

Představitelé eurozóny se dohodli, že Mezinárodnímu měnovému fondu poskytnou půjčku ve výši 200 miliard EUR. Peníze by fondu půjčily centrální banky eurozóny a dobrovolně i dalších zemí Evropské unie. Přispět by měla i Česká republika, a to částkou 90 miliard korun, tedy přibližně jednou desetinou devizových rezerv České národní banky. S tímto nesouhlasí představitelé České národní banky, konkrétně její guvernér Miroslav Singer, který doslova uvedl, že *"Mně se zdá, že ta částka je trošku jako acylpyrin na zlomenou nohu. Nezaškodí, ale zároveň není schopna výrazněji pomoci"*.²⁷ Jeho názor však nesdílí bývalý viceguvernér České národní banky, Luděk Niedermayer, podle kterého má naopak Česká národní banka problémy s příliš velkým množstvím devizových rezerv a půjčka Mezinárodnímu měnovému fondu by naopak České republice pomohla.

Česká republika společně se Švédskem zaujala obezřetnou pozici vůči dohodě, na základě které by měly tyto půjčky být poskytnuty. Nakonec se k nim přidaly ještě další země, společně s Polskem, které se zprvu vyjádřily, že půjčku poskytnou, avšak později začaly couvat. Jedinou zemí, která se od začátku proti této dohodě ohradila, byla Velká Británie. To, zda zůstane osamocena, nebo se k ní postupně budou přidávat další země, ukáže vývoj v následujících několika týdnech.

Představitelé Narodowego Banku Polskiego (roz. Polské národní banky) se vyjádřili vesměs kladně k žádosti o půjčku pro Mezinárodní měnový fond.²⁸ Avšak i zde se objevují hlasy proti půjčování peněz, kterých Polsko samo nemá dostatek. Polsko, stejně jako Česká republika, nepřijalo společnou evropskou měnu a tudíž není členem eurozóny. Nicméně i zde se projevují důsledky nezdravého stavu veřejných financí většiny členských zemí Evropské unie. Poláci jsou si vědomi, že i když nemají euro, plují s ostatními zeměmi na stejné lodi, a proto by se měli účastnit této "záchranné" akce.

²⁷ ČTK. Guvernér Singer: ČNB bude poskytnutí půjčky MMF velmi zvažovat [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/8959/20031/clanek/guvernir-singer-cnb-bude-poskytnuti-pujcky-mmf-velmi-zvazovat/>>.

²⁸ Viz Pożyczka dla MFW z rezerw jako umowa NBP-MFW [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <http://www.infor.pl/finanse/artykuly/575792,pozyczka_dla_mfw_z_rezerw_jako_umowa_nbp_mfw.html>.

Literature:

- Kosikowski, C.: Prawo finansowe w Unii Europejskiej. Bydgoszcz: Oficyna wydawnicza Branta, 2008, 241 s., ISBN 978-83-6018-668-8
- Mrkývka, P.: Finanční právo a finanční správa 1. díl, Brno: Masarykova univerzita, 2004, 404 s., ISBN 80-210-3578-1
- Nowak-Far, A.: Finanse Unii Europejskiej - aspekty instytucjonalne i prawne, Warszawa: Instytut wydawniczy EuroPrawo, 2010, 138 s., ISBN 978-83-7627-043-2
- Tkaczyński, J. W.: Leksykon funduszy Unii europejskiej, Warszawa: Wydawnictwo C.H.Beck, 2009, 484 s., ISBN 978-83-255-0672-8
- About EFSF [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <<http://www.efsf.europa.eu/about/index.htm>>
- ČTK. Guvernér Singer: ČNB bude poskytnutí půjčky MMF velmi zvažovat [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/8959/20031/clanek/guvernir-singer-cnb-bude-poskytnuti-pujcky-mmf-velmi-zvazovat/>>
- Evropský stabilizační mechanismus [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/index_1685.html>
- Hron, M., Špačková, Iva. Slováci posvětili rozšíření eurofondu, Sulík se obrátí na Ústavní soud [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <http://ekonomika.idnes.cz/slovaci-posvetili-rozsireni-eurofondu-sulik-se-obrati-na-ustavni-soud-137-eko_euro.aspx?c=A111013_165033_eko_euro_hro>
- Ministerstvo financí. Evropský nástroj finanční stability [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zavedeni-eura-v-cr/evropsky-nastroj-financni-stability/1001759/59363/>>
- Prohlášení hlav států a předsedů vlád eurozóny ze dne 9. prosince 2011 [cit. 2011-12-09]. Dostupný z: <http://consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/126675.pdf>
- Soubor podmínek pro Evropský mechanismus stability. EIT 8/2011, Evropský integrační tým ČMKOS [cit. 2011-12-09]. Dostupný z: <<http://www.cmkos.cz/evropske-a-mezinarodni-vztahy/evropska-unie/informace-eit-cmkos/informace-eit/2959-3>>
- Zbíral, Robert. Obsah pojmu "pravomoc" v článku 10a Ústavy ČR. In Jurisprudence 2011/2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISSN: 1212-9909
- Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii
- Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie
- Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v Lisabonu dne 13. prosince 2007

- Nařízení rady (ES) 332/2002 ze dne 18 února 2002, kterým se zavádí systém střednědobé finanční pomoci platebním bilancím členských států
- Nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stability
- Pożyczka dla MFW z rezerw jako umowa NBP-MFW [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <http://www.infor.pl/finanse/artykuly/575792,pozyczka_dla_mfw_z_rezerw_jako_umowa_nbp_mfw.html>.
- Provděcí rozhodnutí Rady ze dne 7. prosince 2010 o poskytnutí finanční pomoci Unie Irsku (2011/77/EU)
- Provděcí rozhodnutí Rady ze dne 30. května 2011 o poskytnutí finanční pomoci Unie Portugalsku (2011/344/EU)
- Rozhodnutí Evropské rady ze dne 25. března 2011, kterým se mění článek 136 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o mechanismus stability pro členské státy, jejichž měnou je euro
- Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability

Contact – email
koziel@mail.muni.cz